

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 30 stycznia 2023 r.

ZPS.I.431.1.2022.MPR

**Pani
Karina Musioł
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Wojska Polskiego 12
47-240 Bierawa**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 5 do 9 grudnia 2022 r. przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierawie¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (nazywanej dalej „ustawą”) oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Ośrodka oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo w protokole. Należy jednocześnie wskazać, że stwierdzone uchybienie oraz nieprawidłowości pomimo, iż mają wpływ na prawidłowość realizacji zadań określonych dla gminy w ustawie – ze względu na swój charakter i wagę – nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek zajmuje 6 pokoi na parterze dwukondygnacyjnego budynku, niewyposażonego w windę. W trakcie oględzin ustalono, że na pierwszą kondygnację budynku (parter) prowadzą schody oraz szeroki podjazd. Na tej podstawie stwierdzono, że w jednostce kontrolowanej nie występują ograniczenia w dostępie dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

¹ Zwany w dalszej części wystąpienia: Ośrodkiem.

Pozytywnie oceniono kwalifikacje pracowników socjalnych, jak również wypełnienie obowiązku związanego z podnoszeniem przez nich kwalifikacji. Nie wnosi się uwag do zgodności wynagrodzeń pracowników socjalnych z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 roku oraz zgodności przyznawania dodatków służbowych z treścią art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej.

Pozytywnie należy ocenić opracowany i realizowany przez Ośrodek projekt socjalny.

Stwierdzono, że we wszystkich badanych przypadkach postępowanie w sprawie przyznania świadczenia zostało wszczęte przez organ na wniosek strony, po przedłożeniu wymaganych dokumentów.

Przyznanie świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacją, w terminie wynikającym z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. We wszystkich poddanych kontroli sprawach, wywiady zostały uzupełnione o oświadczenia majątkowe stron. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizacja wywiadów sporządzana była zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Wszystkie wnioski rozpatrzono w terminie 1 miesiąca od daty wpływu do Ośrodka, natomiast wywiady lub ich aktualizacje przeprowadzono w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności ich przeprowadzenia – stosownie do treści § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W odniesieniu do poddanych analizie decyzji administracyjnych w żadnym przypadku nie wnosi się uwag do budowy i treści uzasadnienia – zarówno prawnego jak i faktycznego – oraz pouczenia.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje administracyjne strony odebrały osobiście w Ośrodku lub zostały one doręczone za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Pozytywnie należy ocenić działania Ośrodka w zakresie realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu

ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono:

- 1) uchybienie dotyczące wadliwej podstawy prawnej w części wydanych decyzji;
- 2) nieprawidłowości w zakresie:
 - a) przywołania w podstawie prawnej uchwał przepisów nie stanowiących delegacji do ich podjęcia, co stanowi naruszenie § 134 w związku z § 143 rozporządzenia w sprawie „zasad techniki prawodawczej”;
 - b) braku pełnej zgodności kwalifikacji Kierownika Ośrodka z art. 122 ust. 1 ustawy;
 - c) zawarcia w sentencji decyzji kierujących do domu pomocy społecznej treści wykraczających poza zakres rozstrzygnięcia, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.;
 - d) nierzetelnego sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, co stanowi naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy;
 - e) rozstrzygnięcia w zakresie zwolnienia strony z odpłatności za usługi opiekuńcze, pomimo nieprzekraczania przez nią kryterium dochodowego, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5, w związku z art. 97 ust. 1 ustawy;
 - f) zawarcia części rozstrzygnięcia w uzasadnieniu zamiast w sentencji decyzji, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5, w związku z art. 7, 8 § 1 oraz 61 § 1 k.p.a.;
 - g) przyznania świadczenia pomimo braku pełnego rozpoznania sytuacji bytowej i rodzinnej wnioskodawców, co stanowi naruszenie art. 107 ust. 1 ustawy w związku z art. 7 i 77 § 1 k.p.a. oraz art. 2 ust. 1 ustawy;
 - h) przekazania w 1 przypadku przyznanego świadczenia podmiotowi nieuprawnionemu, co stanowi naruszenie art. 40 pkt 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy;
 - i) sporządzenia wywiadu środowiskowego niezgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
 - j) braku dat wpływu do Ośrodka na dokumentach zgromadzonych w postępowaniu w zakresie ustalenia zmiany wysokości odpłatności za

uczestnictwo w Klubie Senior+, co narusza zasadę pisemności postępowania określoną w art. 14 § 1 k.p.a.;

- k) błędnego określenia rodzaju przyznanego stronie świadczenia, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Skutki i zakres stwierdzonych nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli. Jako przyczynę powstania nieprawidłowości uznano niedostateczną znajomość przepisów: ustawy, k.p.a., ustawy o samorządzie gminnym, a także rozporządzenia w sprawie „zasad techniki prawodawczej”, rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Należy ponadto zaznaczyć, że przekazywanie realizacji kolejnych zadań do Ośrodka, bez odpowiedniego zabezpieczenia kadrowego, może powodować nadmierne obciążenie pracowników, które nie pozostaje bez wpływu na prawidłowość realizacji podstawowych zadań jednostki.

Odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości uznano:

- Radę Gminy Bierawa w zakresie podjęcia uchwały dotyczącej zmiany statutu Ośrodka oraz uchwały dotyczącej utworzenia ośrodka wsparcia w sposób niezgodny z treścią rozporządzenia w sprawie „zasad techniki prawodawczej”;
- pracowników socjalnych Ośrodka w zakresie sporządzania wywiadów środowiskowych oraz prowadzonych postępowań;
- Kierownika Ośrodka w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że do ustaleń zawartych w protokole kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednocześnie mając na uwadze odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące podjęcia uchwały w zakresie zmiany statutu Ośrodka oraz uchwały dotyczącej utworzenia ośrodka wsparcia w sposób niezgodny z treścią rozporządzenia w sprawie „zasad techniki prawodawczej”, odstępuje się od formułowania w powyższym zakresie zaleceń pokontrolnych Kierownikowi Ośrodka. Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

- 1) prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy;
- 2) terminowe sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Opolskiemu w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy;
- 3) jednoznaczne udokumentowanie przez Kierownika Ośrodka kwalifikacji określonych w art. 122 ust. 1 ustawy;
- 4) prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.;
- 5) sporządzanie wywiadów zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- 6) określanie rodzaju przyznanego stronie świadczenia w sposób zgodny z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-082 Opole.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające

z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej